

Umetno
sončenje je
desetkrat
hujše od
opoldanskega
sonca

Smrt v solariju

Svetovalni organ Svetovne zdravstvene organizacije WHO, imenovan IARC, z 20 znanstveniki iz devetih držav je junija letos uvrstil solarije v skupino z največjo kancerogenostjo, kamor sodi ionizirajoče sevanje radona, radija, plutonija. S tem jih je pridružil močno kancerogenim azbestu, arzenu in cigaretam.

Tekst: **RENATA UCMAN**

Za mladoletne so solarije že prepovedale Francija in Nemčija ter nekaj ameriških zveznih držav. V večini držav ZDA, na Švedskem in v Belgiji mora biti na njih označeno, da škodujejo zdravju. Avstralci, ki v

solarijih odklanjajo svetlopolte in mlajše od 18 let, so objavili, da pri njih na leto zaradi sončenja pod umetno svetlobo umre 43 ljudi.

»Zaradi strmega povečevanja števila obolelih za kožnim rakom predvsem med svetlopoltim

prebivalstvom so bile v zadnjih letih opravljene številne obsežne znanstvene raziskave. Njihovi rezultati kažejo, da večina kožnega raka nedvomno nastane zaradi pretiranega izpostavljanja kože ultravijoličnim žarkom. Še več, v številnih raziskavah je bilo potrjeno, da je izpostavljanje kože

umetnim virom UV-žarkov zelo škodljivo. Že 15-minutno sončenje v solariju predstavlja od 5- do 10-krat intenzivnejše obsevanje z ultravijoličnimi žarki kot opoldansko sončenje.« pravi mag. Metka Adamič, dr. med., ki vodi Dermatološki center na Parmovi v Ljubljani.

Uporabniki solarijev, pravi mag. Metka Adamič, dr. med., imajo pravico do nezavajajočih informacij glede nevarnosti UV-žarkov: »Vse oblike ultravijoličnega sevanja negativno učinkujejo na imunski sistem. Noben solarij ne daje varne porjavelosti. Viri umetne UV-svetlobe ob normalnem življenju nikakor niso potrebni za nastajanje potrebnih količin vitamina D.«

Solariji so zelo kancerogeni

Svetovalni organ Svetovne zdravstvene organizacije WHO, imenovane IARC, se je s kancerogenostjo ultravijoličnih žarkov zadnjič resno ukvarjal leta 1992. Takrat je uvrstil solarije med morebitne kancerogene dejavnike, saj še ni bilo dovolj zanesljivih dokazov o njihovem zločestem učinkovanju in vplivu na nastanek kožnih rakavih obolenj ter očesnega melanoma.

»Junija letos se je 20 znanstvenikov iz 9 držav srečalo na sestanku IARC, da bi spet proučili vpliv kancerogenih dejavnikov na rakava obolenja. Na podlagi izsledkov številnih študij in raziskav so uvrstili solarije v skupino najbolj kancerogenih dejavnikov, kamor sodi tudi ionizirajoče sevanje radona, radija, plutonija, izotopa fosforja 32.

V epidemioloških študijah je bila dokazana vzročna povezava med izpostavljanjem kože ultravijoličnim žarkom in večino kožnega raka. Te študije so pokazale, da se poveča tveganje za nastanek melanoma za 75 odstotkov, če nekdo uporablja solarij pred 30 letom starosti.« pojasnjuje Adamičeva.

Po svetu jih prepovedujejo

V Nemčiji so junija letos prepovedali uporabo solarijev mladolet-

nim. V nekaterih državah so zaščitne ukrepe in prepovedi uvedli že prej. »V Avstraliji, na primer, kjer se prebivalstvo keltskega izvora srečuje s kožnim rakom v veliki večini meri kot drugod, saj so ti svetlopolti ljudje izpostavljeni zelo močnemu UV-sevanju. Pri njih v solarijih odklanjajo svetlopolte in mlajše od 18 let. Drugi morajo obvezno podpisati izjavo, da se zavežajo tveganja in uporabljajo solarij na lastno odgovornost. Pri njih so solariji že opremljeni z opozorili o škodljivem kancerogenem učinkovanju. V Franciji so za mladoletne solariji nasploh prepovedani, poleg tega je pri njih obvezna

registracija vseh solarijev pri ministrstvu za zdravje, s čimer je omogočen nadzor nad njihovim delovanjem. Na Švedskem in v Belgiji imajo, podobno kot v večini držav ZDA, na solarijih obvezna opozorila o njihovi škodljivosti za

zdravje, pri njih je obvezna tudi uporaba zaščitnih očal. V nekaterih ameriških zveznih državah, Teksasu, Illinoisu, Wisconsinu in New Brunswicku, so solariji prav tako prepovedani za mladoletne.«

Kako je s spremembami zakonodaje o solarijih pri nas? Slovenski dermatologi, pripoveduje mag. Adamičeva, si prizadevajo, da bi bili solariji prepovedani za mladoletne, opremljeni z oznakami o nevarnosti nastanka kožnega raka in prezgodnjega staranja kože, ter da bi bili posamezniki pisno in ustno opozorjeni na nevarnost, ki jo povzroča izpostavljanje UV-žarkom, tisti, ki upravljajo s solariji, pa ustrezno dodatno izobraženi. Poleg tega naj bi čas obsevanja in število obsevanj po njihovih priporočilih omejili, solariji pa bi morali biti redno kontrolirani in vzdrževani. Toda na vse svoje pozive doslej z ministrstva za zdravje niso prejeli še nobenega odziva. »

Avstralci so objavili, da pri njih na leto zaradi sončenja v solarijih umre 43 ljudi, 2600 pa jih zbolijo, pravi mag. Adamičeva.

Številke obolelih v Sloveniji zbujejo skrb!

»Zelo pomemben je podatek, da je melanom na drugem mestu med rakavimi obolenji v starostni skupini od 20 do 34 let, torej med mladimi odraslimi. Pri ženskah takoj za rakom materničnega vratu, pri moških za rakom testisov. Pri obolelih za melanomom je življenjska doba v povprečju krajša za 20 let. Število novo zabeleženih bolnikov z malignim melanomom v Sloveniji narašča; v letu 2003 jih je bilo 331 in 1563 na novo odkritih bolnikov z nemelanomskim rakom kože. V istem letu smo zabeležili 40 smrti zaradi malignega melanoma in 35 zaradi nemelanomskega raka kože. Številke so strašljive,« pravi mag. Metka Adamič, dr.med.

Razkrivamo energijske
točke Slovenije!

www.jana.si